

TÜRK GERİATRİ DERNEĞİ
“ULUSLARARASI YAŞLILAR GÜNÜ” BASIN BİLDİRİSİ 2011

www.turkgeriatri.org

SAĞLIKLI YAŞLANMA
ONURLU YAŞLANMA
BAĞIMSIZ YAŞLANMA
YAŞLILIKTA EŞİTLİK

Nüfusun SAĞLIKLI YAŞLANMASI toplumların gelişmişlik düzeyini gösteren bir belirteç olarak değerlendirilmektedir...

Günümüzde dünyada 60 yaş ve üzerinde 650 milyon kişi yaşamaktadır...

2050 yılında bu sayının 2 milyara ulaşacağı tahmin edilmektedir...

Dünyada gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde demografik bir değişim yaşandığı bilinmektedir. Bu değişimin bir sonucu olarak da bütün toplumlar gerçekte yaşamın doğal bir parçası olan yaşlılık dönemine hazırlık yapma gayreti içindedirler. Ancak; bu hazırlıkların içeriği, yöntemi, zamanlaması pek çok faktör tarafından da belirlenebilmektedir. Örneğin; bugün kıta Avrupa'sı gibi yaşlılık sürecine uzun yıllar önce başlamış olan ve toplumlarının neredeyse %20'sinin 65 yaş ve üzeri birey olduğu bilinen bölgelerdeki önlem ve uygulamalar şüphesiz bu sürece henüz başlamış olan ülkelerin deneyimlerinden farklılık göstermektedir. Aslında, Dünyada pek çok alanda görülen eşitsizlikleri sadece bu konu üzerinden de bütün çıplaklığıyla görmek mümkündür. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) 2009 yılı verilerine göre doğu'da belenen yaşam süresi küresel düzeyde 68'dir. Bu rakamın Afrika kıtası için 54 ve Avrupa kıtası için 75 olduğu bilinmektedir. Bir başka ifadeyle Birleşmiş Milletler (BM) tarafından 60; DSÖ tarafından 65 yaş dönemi olarak kabul edilen yaşlılık dönemini Afrika kıtası henüz yaşayamamaktadır. Kıtalar arası bu fark ülkeler özelinde daha da net olarak Şekil 1'de görülmektedir. Harita üzerinde en açık olan ülkeler doğu'da beklenen yaşam süresinin 50'nin altında olduğu bölgeleri ifade etmektedir. En koyu bölgeler ise 80-85 yaş göstermektedir.

“Dünya Yaşlanma Asambleleri”nde ele alınan temel konular:

- ✓ Yaşlılar fiziksel ve ruhsal açıdan kötüye kullanılmamalı (ihmal, istismar edilmemeli),
- ✓ Toplumun sosyal, eğitsel ve kültürel kaynaklarını kullanabilmeli,
- ✓ Yaşlı birey potansiyelini geliştirme şansına sahip olabilmeli,
- ✓ Nerede yaşarsa yaşasın temel özgürlük ve insan haklarına sahip olmalı,
- ✓ Hastalıklardan korunmak için sağlık hizmetlerinden rahatlıkla yararlanabilmeli,
- ✓ Olabildiğince uzun süre kendi ortamında yaşayabilmeli,
- ✓ Yeterli gelire sahip olmalı, güvenli bir çevrede yaşayabilmeli,
- ✓ Kapasite ve ilgi alanına göre hizmet verebilmeli,
- ✓ İş gücüne katılabilmeli,
- ✓ Bilgi ve deneyimlerini genç kuşaklara aktarabilmeli
- ✓ Kendi ile ilgili politikaların saptanmasında aktif rol alabilmelidir.

Uluslararası Eylem Planlarının amacı ise, “Her yerde insanların güvenli ve saygın şekilde yaşlanmalarını ve toplumlarında bütün haklara sahip birer vatandaş olarak yaşamaya devam etmelerini garanti etmek” şeklinde ifade edilmektedir.

Yaşlılık döneminde de sağlığı korumak, hastalıkları tedavi etmek, esenlendirici hizmetleri sağlık kavramı bütünselliği içerisinde yaygınlaştırmak Türk Geriatri Derneği tarafından öteden beri savunulan, her fırsatta vurgulanan bir yaklaşım olmuştur. Bu bağlamda evrensel düzeyde kabul gören bir başka kavram da “aktif yaşlanma”dır. Bu kavram Birleşmiş Milletler ve alt organizasyonu olan DSÖ tarafından gündeme taşınan bir konu olarak dikkat çekmektedir. Aktif yaşlanma her ne kadar bireylerin yaşlılık döneminde üretimini, çalışmasını, saygınlığını korumasını, sosyal bir varlık olarak yaşamını sürdürmesini, bağımsız yaşamı içerse de bu denli eşitsizliğin olduğu Dünyada her ülke için aynı anlamı ve kapsamı taşımamaktadır. Aktif yaşlanmanın kapsamı konusunda özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin dikkatli olmaları gereken en önemli başlığın sağlıklı yaşlanma adı altında “tüketim” toplumu yaratma riskine karşı korunma mekanizmalarını geliştirme gereksinimidir.

1 Ekim Uluslararası Yaşlılar Günü Nedeniyle Kamuoyuna duyurulur.

Türk Geriatri Derneği

www.geriatri.org.tr